

τῇ Γερουσίᾳ, τὸ φρούριον, τοὺς ναοὺς, διατηρεῖ δὲ μόνον τὸ ὄνομα· ἐπειδὴ τοῦτο ἔτυχε τοσοῦτον στερεό-
κτιστον μὲ τὸ αἶμα καὶ τὰ δάκρυα τῶν λαῶν, ὥστε ὁ χρόνος δὲν ἐδυνήθη εἰσεῖναι νὰ διαχωρίσῃ τὰς ἀθανά-
τους αὐτοῦ συλλαβὰς· διὸ λέγεται καὶ μέχρι τοῦδε Καπιτώλιον!

Αὐτόθι μάλιστα φαίνεται ἡ ματαιότης τῶν ἀνθρω-
πίνων πραγμάτων καὶ ἡ ἀκαταμάχητος δύναμις τῆς ἐμαρμένης.

Δὲν εὗρηκα παντελῶς τὴν θέσιν τῆς ἀκροπόλεως.

Ὁ Ταρπήιος βράχος κατεγώσθη κατὰ τέσσαρα
τοῦλάχιστον πεμπτημόρια. Ὀλίβεται δὲ ὁ περιγηγῆτης
βλέπων τὴν φθορὰν τοσοῦτων μεγάλων μνημείων ἕως
οὐ εἰσέλθῃ εἰς Μουσεῖόν τι ἐγγὺς κείμενον, ὅπου οἱ
ποντίφικες ἀπεταμίσουσιν τινὰ τῶν ἐρείπων καὶ ἐνώ-
πιον τοῦ ἐρείπου ἀνδριάντος τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου.

Ὁ ἀνδριάς οὗτος· ἐξ ὀρειγάλκου κατεσκευασμένος
θεωρεῖται ὡς τελειότατος τῶν διασωθέντων πάντων,
ἂν καὶ φέγηται ὑπὸ πολλῶν, ἰσως δ' εὐλόγως· διότι
ὁ ἴσπος τῷόντι φαίνεται τοσοῦτον μικρὸς, βαρὺς, πα-
χύς! ἀλλὰ ζῇ, περιπατεῖ, τρέχει . . .

Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος κατεσκεύασε τὸ ὑπόβαθρον τοῦ.

Ἐκ Ῥώμης.

Χθὲς περιπατῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀνεζήτησα ἔξω
τῶν πυλῶν τὴν ὁδὸν Ἀππίαν· ἀλλὰ διὰ νὰ καταντήσω
ἕως ἐκεῖ διηλθὼν προάστειόν τι πολυπληθέστατον μὲν
τὸ πάλαι καὶ περιανές, νῦν δὲ παντελῶς ἔρημον, λε-
γόμενον μέχρι τοῦδε ἐπὶ Βελαθρον καὶ περιελθὼν εἰς
τὴν αὐτὴν ἀγροτικὴν κατάστασιν, ὅπου ἤτο ποτε κατὰ
τὴν περιγραφὴν τοῦ Τιβούλλου. (1)

Αὐτόθεν ἐξελθὼν ἐμβῆκα εἰς τὴν Ἀππίαν ὁδὸν, ὅπου
περιπάτησα ὀλίγον· ἐκεῖ εἶδον καὶ τὸν τάφον τῆς
Κεκίλιας Μετέλλας θυγατρὸς τοῦ Κράσσου, ὅστις δ' ἂν
τοῦ πλούτου ἀντεστάθμισε τὸ ὄνομα τοῦ Πομπηίου
καὶ τὴν τύχην τοῦ Καίσαρος.

Τὸ διάσημον τοῦτο κτίριον ἀφιερωμένον ὑπὸ φιλο-
στόργου πατρὸς εἰς τὴν μνήμην τῆς κόρης του ἔχει
σχῆμα πύργου στρογγύλου καὶ περιμέτρον μεγάλην·
ἀλλὰ τὸ ὑψηλότατον αὐτοῦ μέρος κατέπεσεν. Ἐχρη-
σίμεισε δὲ ποτε ὁ πύργος οὗτος καὶ ὡς φρούριον ἐπὶ
τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῆς Ἰταλίας, καὶ εἰσέει δὲ πε-
ριστοιχεῖται ὑπὸ στρατῶνων κατερειπωμένον.

Εἰσελθὼν δὲ καὶ εἰς τὸν τάφον ἐκείνον τῆς Κεκί-
λιας Μετέλλας ἐκάθησα ἐπὶ τῆς πόας. Γὰρ ἄνθη,
τὰ ὅποια ἐβλάστησαν αὐτόθι ὑπὸ τὴν οἰάν, οὕτως
ἵπκιν, τοῦ θανάτου, τὸ σμῆνος τῶν μελισσῶν, αἱ ὅποια
καταφυγοῦσαι μεταξὺ τῶν κεράμων κατεσκεύαζον μέλι,
ὁ περιοδικὸς δόμος τῆς πτήσεώς των, διακόπτων τὴν
ἐπικρατοῦσαν τῆς ἐρημίας σιγὴν καὶ ἀντιπερισπῶν
τοὺς διαλογισμούς μου, τὸ κυανοῦν τοῦ οὐρανοῦ, ὡς
στοὰ μεγαλοπρεπὴς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου ζω-

γραφουμένη ἀπὸ ἀργυρολαμπῆ καὶ πορφυροβαφῆ ἀλ-
ληλοδιαδόχα νέφη, τὸ ὄνομα τῆς Κεκίλιας Μετέλλας,
ἣτις ἰσως ὑπῆρξε καλὴ καὶ εὐαίσθητος, θεαίως δὲ
ἦτο δυστυχὴς! ἡ ἐνθύμησις τοῦ Κράσσου δηλ. πα-
τὴρ τοῦ τεθλιμμένου ζητοῦντος διὰ σωρείας λίθων νὰ
δισιωνίσῃ τὴν ὕπνῃν του, τέλος οἱ στρατιῶται, τοὺς
ὁποίους ἐφανταζόμην μαχομένους ἐκ τοῦ πύργου τοῦ-
του, πάντα ταῦτα καὶ μυρία ἄλλα ἔννοαι συγκεχυ-
μένα καὶ δυσερμήνευτοι ἐδύθισαν τὴν ψυχὴν μου εἰς
τόσον ἡδὲς βρεβασμούς, ὥστε μόλις ἐδυνήθην νὰ ἐξέλ-
θω ἐκ τοῦ τάφου ἐκείνου.

Ἐκ Ῥώμης.

Δὲν μοὶ μένει καίρὸς ἀπόψε νὰ ἐμβῶ εἰς τὸ Μου-
σεῖον· ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ ἴδω τὴν ἀγορὰν· αὐτὴ δὲν
ἀπέχει ἰσως πολὺ τοῦ τόπου τούτου ὡς ἔκτεινομένη
ἀπὸ τοῦ παλατίου λόφου, ὅπου ἐγεννήθη ἡ Ῥώμη,
ἕως τοῦ Καπιτωλίου, λόφου, ὅπου ἐτάφη.

Τί! ἡ πάλαι ναῶν καὶ οἰκῶν πολυτελῶν καὶ τρο-
ποιστόρων ἀψίδων πλήρης, κέντρον δὲ τῆς Ῥώμης
καὶ ἀκολουθῶς τοῦ κόσμου, ἄλλοτε δὲ θέατρον το-
τούτων ἐπαναστάσεων, αἱ ὁποῖαι κατ' ἀρχὰς μὲν
μιτέβαλον τὸν κόσμον διὰ τῆς Ῥώμης, ἔπειτα δὲ τὴν
Ῥώμην αὐτὴν διὰ τοῦ κόσμου· αὐτὴ ὑπάρχει ἡ ἀγορά!

Ἐρειδόμενος ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὅπου ἐκρέμαντο οἱ πί-
νακες τῶν νόμων, (ἡ Δωδεκάδελτος) ὄρθιος δὲ ἰστάμε-
νος ἐπὶ τῆς εἰρκτῆς, ὅπου οἱ συνένοχοι τοῦ Κατιλίνα ἀ-
πῆχθησαν εἰς θάνατον, ἀφ' οὗ ἡγόρευεν ὁ Κικέρων, πα-
τὴρ δὲ τεμάχιον κίονος ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ κεραυνοβόλου
Διὸς, περιστοκῶν πανταχοῦ, ἀλλὰ δὲν βλέπω ἄλλο παρά
λείψαντα κιονοκράνων, στηλῶν, ἀναγλύφων κτλ.

Παρατηρῶ δὲ προσέτι καὶ ἐξ κίονας τοῦ ναοῦ τῆς
Ὀμονοίας, ἔπειτα τὸ μέτωπόν τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς Sta-
tor ἄλλην στοὰν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀντωνίνου καὶ Φαυστί-
νου, τὰ τεῖχη τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, τὸν ὅλον τοῦ να-
οῦ τῆς Νίκης, τὰ ἐρείπια τοῦ καταχρύτου οἴκου τοῦ
Νέρωνος, ἔπειτα δὲ πάλιν κίονά τινα, ὅστις ὑφύεται
μόνος ἐν μέσῳ ὅλης τῆς ἀγορᾶς!

Ὅποια μεταβολή! Εἰς αὐτὸν ἐκείνον τὸν τόπον,
ὅπου ὁ Κικέρων ἐδημηγόρει μυκῶνται ἡδὲ βοῶν ἀγέ-
λαι! Ὅ,τι δέ ποτ' ἐλέγετο forum Romanum καλεῖ-
ται νῦν Campo vaccino, ἀγρός, ἡ πεδὶον ἀγελάδων.

Διέτρεχον ἀκορέστως τὴν ἔκτασιν τῆς ἀγορᾶς με-
ταβαίνων ἀπὸ ἐρείπιου εἰς ἐρείπιον, ἀπὸ θριγκοῦ εἰς
κίονα, ἀπὸ τῆς ἀψίδος τοῦ Σεπτίμιου Σεβήρου εἰς τὴν
τοῦ Τίτου, καὶ καθήμενος ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ αἰτώματος,
ἐκεῖ δὲ ἐπὶ παραστάδος, περαιτέρω ἐπὶ τινος στηλῆς,
πάντοτε δὲ ἐνησμενίζομην πατῶν ὑπὸ τοῦς πόδας μου
τὸ μεγαλεῖον τῆς Ῥώμης, καὶ ἐπ' αὐτῆς βαδίζων.